

Til lovforslag nr. L 146. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 10. februar 1999

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven og pensionsbeskatningsloven

(Boafgiftsfritagelse af indkomstskattepligtige pensionsordninger, begunstigelse af samlevende, forhøjelse af aldersgrænsen for oprettelse m.v. af ratepension, videreførelse af rate- og kapitalpension m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Forsikring & Pension.

Der er af skatteministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Dansk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Den del af loven, der vedrører samlevende, støtter Enhedslisten, men samtidig gennemføres med denne lov en udvidelse af mulighederne for at få skattetilskud til privat pensionsopsparing. Det er Enhedslisten imod. I stedet for at øge skattetilskuddet til dem, der har råd til privatopsparing, burde folkepensionen forbedres.

Et *andet mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis de af mindretallet stillede ændringsforslag forkastes, vil mindretallet stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (KRF):

Til titlen

1) I undertitlen ændres »begunstigelse af samlevende,« til: »justering af begunstigelsesregler,«.

Til § 2

2) I den under *nr. 1* foreslåede ændring affattes *litra c* således:

»c) pension til efterlevende ægtefæller, herunder fraskilt ægtefælle,«.

3) I den under *nr. 1* foreslåede ændring affattes *litra d* således:

»d) søskendepension, hvis udbetalinger kan tilfalde en navngiven søskende, som havde fælles bo- pæl med afdøde ved indsættelsen, eller.«.

4) I den under *nr. 2* foreslåede ændring af § 4, *stk. 2, 3. pkt.*, ændres »person« til: »søskende«.

5) I den under *nr. 3* foreslåede ændring af § 5, *stk. 2*, ændres »person« til: »søskende«.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

6) *Nr. 4* affattes således:

»4. I § 8, *nr. 1*, ophæves *3. pkt.*, og i stedet indsættes:

»Policen skal være oprettet inden forsikredes fyldte 60. år. Policen kan dog oprettes efter forsikredes fyldte 60. år, hvis forsikrede på oprettelsestidspunktet er ejer af en anden rateforsikring i pensionsøjemed eller kontohaver i en rateopsparing i pensionsøjemed og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende police eller konto ikke er indtrådt. Oplysning om oprettelsen af en police som nævnt i 4. pkt. skal påføres den tidligere police eller konto. En police som nævnt i 4. pkt. kan højst oprettes med en forsikringssum, der ved samme udbetalingstidspunkter som efter den tidligere forsikring udgør halvdelen af den tidligere aftalte forsikringssum, jf. dog 7. pkt. Der kan i stedet for det i 6. pkt. anførte forhøjelsesgrundlag vælges et forhøjelsesgrundlag, hvorefter indbetalingerne i alt højst kan udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. I tilfælde, hvor den oprindelige ordning er en rateopsparing i pensionsøjemed, anvendes det i 7. pkt. nævnte forhøjelsesgrundlag.«

Af et *mindretal* (KRF):

7) I den under *nr. 11* foreslåede ændring af § 11 A, stk. 1, nr. 5, 2. pkt., ændres »person« til: »søskende«.

8) I den under *nr. 13* foreslåede ændring af § 12, stk. 1, nr. 4, ændres »person« til: »søskende«.

9) I den under *nr. 15* foreslåede ændring af § 19, 3. pkt., ændres »ægtefælle- eller samleverpension, samleverpension« til: »ægtefællepension, søskendepension«, og »samleveren« ændres til: »en søskende«.

10) I den under *nr. 16* foreslåede ændring af § 20, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., ændres »samlever« til: »en søskende, jf. § 2, nr. 4, litra d.«.

11) I den under *nr. 17* foreslåede ændring af § 20, stk. 1, nr. 2, ændres »samlever« til: »en søskende, jf. § 2, nr. 4, litra d.«.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

12) Efter *nr. 17* indsættes som nye numre:

»01. I § 21, 1. pkt., ændres »Er der i et indkomstår af en arbejdstagers arbejdsgivere indbetalt

større beløb end fastsat i § 16 til kapitalforsikring i pensionsøjemed og opsparing i pensionsøjemed for arbejdstageren« til: »Er der i et indkomstår af en arbejdstagers arbejdsgivere indbetalt, henholdsvis af en pensionskasse anvendt, større beløb end fastsat i § 16 til kapitalforsikring i pensionsøjemed, opsparing i pensionsøjemed og bidrag som nævnt i § 29 A, stk. 2, for arbejdstageren.«

02. § 21 A, stk. 1-3, affattes således:

»Er der i et indkomstår af ejeren foretaget indbetaling til kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed, henholdsvis af en pensionskasse anvendt bidrag som nævnt i § 29 A, stk. 2, inden for den i § 16, stk. 1, nævnte beløbsgrænse og indbetalingen m.v. overstiger ejerens personlige indkomst for det pågældende indkomstår, jf. § 18, stk. 2, 3. pkt., betragtes det ikke som en afgiftspligtig udbetaling, hvis det overskydende beløb tilbagebetales. Det samme gælder, hvis indbetalinger m.v., som skal medregnes ved en arbejdstagers indkomstopgørelse efter § 21, 2. pkt., med arbejdsgiverens samtykke udbetales til arbejdstageren. Er der foretaget indbetaling m.v. til flere ordninger, kan der fra den enkelte ordning dog højst tilbagebetales eller udbetales et beløb svarende til indbetalingen m.v. i det pågældende indkomstår til ordningen.

Stk. 2. Indbetalinger m.v., der i et indkomstår overstiger beløbsgrænsen i § 16, stk. 1, kan tilbagebetales, når særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 3. Er der foretaget indbetaling m.v. som nævnt i stk. 1 eller 2, kan der ved ophævelse af ordningen tilbagebetales et beløb svarende til indbetalingen m.v. med påløbne renter i det pågældende indkomstår. De påløbne renter, der tilbagebetales afgiftsfrit, kan højst udgøre 500 kr.«

Af et *mindretal* (KRF):

13) I den under *nr. 18* foreslåede ændring af § 23, 3. pkt., ændres »ægtefælle eller samleverpension, samleverpension« til: »ægtefællepension, søskendepension«.

14) I den under *nr. 21* foreslåede ændring af § 52, stk. 2, ændres »samlever« til: »søskende«.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

Til § 3

15) *Stk. 4* affattes således:

»*Stk. 4. § 2, nr. 14, 01 og 02*, har virkning fra og med indkomståret 1999.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-5, 7-11, 13 og 14

Ændringsforslagene indebærer, at den del af lovforslaget, der gennemfører en ligestilling af samleverne med gifte personer ved anvendelsen af reglerne i pensionsbeskatningsloven, udgår. Kristeligt Folkeparti mener, at ægteskabet er den bedste og rette ramme for samlivet mellem mand og kvinde, og finder det ikke rimeligt, at man på den ene side afviser ægteskabet ved ikke at bruge det, mens man på den anden side gerne vil have del i de fordele, som er knyttet til ægteskabet. Kristeligt Folkeparti finder imidlertid, at der kan være grund til på pensionsbeskatningssområdet at indføre tilsvarende regler som for ægtefæller for søskende, der har fælles bopæl.

Ad nr. 1

Ændringsforslaget om ændring af titlen er en konsekvens af, at lovforslagets del vedrørende begunstigelse af samleverne foreslås at udgå af lovforslaget.

Ad nr. 2 og 3

Efter gældende regler vil en pensionskasseordning, der giver efterladte samlever adgang til pension på lige fod med ægtefæller, ikke falde ind under skattereglerne i pensionsbeskatningsloven, hvorved der ikke vil være fradragsret ved indkomstopgørelsen for bidrag til den pågældende pensionskasse. I lovforslaget foreslås, at de gældende regler ændres, således at pensionsbeskatningsloven også kommer til at gælde for ordninger, der begunstiger samleverne.

Ændringsforslagene indebærer, at denne del af lovforslaget udgår, og at den hidtil gældende retstilling for gifte personer opretholdes. Dog foreslås det, jf. ændringsforslag nr. 3, at der indføres tilsvarende regler som for ægtefællepension for pensioner, hvis udbetalinger kan tilfalde en navngiven søskende, der havde fælles bopæl med afdøde ved indsættelsen. Herved får pensionskasserne og forsikringsselskaberne mulighed for at tilbyde en søskendepension som en selvstændig ydelse.

Ad nr. 4, 9, 10, 11, 13 og 14

Konsekvensændringer.

Ad nr. 5, 7 og 8

Lovforslagets § 2, nr. 3, 11 og 13, angår forsikringer med garanterede ydelser, supplerende engangsydelser fra pensionskasser, kapitalforsikring og opsparing i pensionsøjemed (kapitalpension) og rateforsikring og rateopsparing i pensionsøjemed. Disse typer af pensionsordninger er karakteriseret ved, at der kan indsættes en begunstiget til visse ydelser efter den primære persons død. Den personkreds, der kan gøres til genstand for individuel indsættelse, består efter de gældende regler af pensionsopparerens ægtefælle, fraskilte ægtefælle, livsarvinger, stedbørn og stedbørns livsarvinger. I lovforslaget foreslås med formuleringen »en navngiven person, der har fælles bopæl med forsikrede ved indsættelse« at føje samleverne til denne personkreds. Ændringsforslaget indebærer, at denne del af lovforslaget udgår. Dog foreslås det, at en navngiven søskende, der havde fælles bopæl med afdøde ved indsættelsen, kommer til at indgå i den personkreds, der kan begunstiges.

Til nr. 6

Efter de gældende regler i pensionsbeskatningslovens § 8, nr. 1, 3. pkt., om oprettelse af rateforsikring i pensionsøjemed kan en police efter forsikredes fyldte 55. år kun oprettes som tillæg til en før denne alder oprettet police og kun med en forsikringssum, der ved samme udbetalingstidspunkt som efter den tidligere police ikke vil overstige halvdelen af den tidligere afaltede forsikringssum.

Efter lovforslaget skal policen være oprettet inden forsikredes fyldte 60. år. Policen kan dog oprettes efter forsikredes fyldte 60. år, hvis forsikrede på oprettelsestidspunktet er ejer af en anden rateforsikring i pensionsøjemed eller kontohaver i en rateopsparing i pensionsøjemed og afgiftspligt eller indkomstskattepligt for den pågældende police eller konto ikke er indtrådt.

Ifølge lovforslaget kan en police - ligesom efter de gældende regler - højst oprettes med en forsikringssum, der ved samme udbetalingstidspunkt som efter den tidligere forsikring udgør halvdelen af den tidligere afaltede forsikringssum. Af hensyn til klasse III-forsikringer tilknyttet investeringsfonde foreslås som noget nyt, at for så

vidt angår den del af en police, der vedrører opsparring i investeringsfonde, kan indbetalingerne i alt højst udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger.

Ændringsforslaget indebærer, at der bliver valgfrihed mellem de to forhøjelsesgrundlag. Det vil sige, at der for alle rateforsikringer - ikke blot klasse III-forsikringer tilknyttet investeringsfonde - kan anvendes et forhøjelsesgrundlag, hvorefter indbetalingerne i alt højst kan udgøre et beløb svarende til halvdelen af den oprindelige ordnings værdi ved det fyldte 60. år samt et beløb svarende til halvdelen af de på dette tidspunkt aftalte fremtidige indbetalinger. Dette forhøjelsesgrundlag svarer til forhøjelsesgrundlaget i § 11 A, stk. 1, nr. 2, vedrørende rateopsparring i pensionsøjemed («bankmetoden»).

Til nr. 12

Efter de gældende regler i pensionsbeskatningslovens § 18, stk. 2, kan bidrag m.v. til kapitalpension højst fratrækkes med det i § 16 nævnte beløb (for 1999 med 34.000 kr.). Er der af ejerens arbejdsgiver foretaget indbetalinger til kapitalpensionsordninger, der er skattefrie for ejeren i medfør af bestemmelsen i § 19, nedsættes det fradragsberettigede beløb med disse indbetalinger bortset fra arbejdsmarkedsbidrag. Fradraget for bidrag m.v. til de omhandlede ordninger kan dog ikke overstige det beløb, som ejerens personlige indkomst i det pågældende indkomstår udgør uden fradrag for bidragene. Det vil sige, at fradrag for de nævnte bidrag m.v. højst kan bringe den personlige indkomst ned til 0, men ikke medføre, at den bliver negativ.

Pensionsbeskatningslovens § 29 A indeholder regler om supplerende engangsydelser fra en pensionskasse, der er omfattet af § 2, nr. 4, eller § 7. Ifølge § 29 A, stk. 2, skal den del af det årlige bidrag for et medlem, som anvendes til finansiering af de nævnte engangsydelser, medregnes under beløbsgrænsen i § 16, stk. 1.

§29 A er ikke omtalt i den nugældende affattelse af § 18, stk. 2, 3. pkt., hvorfor fradrag for bidrag, der anvendes til finansiering af engangsydelser fra en pensionskasse, kan medføre, at den personlige indkomst bliver negativ.

I lovforslagets § 2, nr. 14, foreslås det derfor, at pensionsbeskatningslovens § 18, stk. 2, 3.

pkt., ændres således, at fradraget for bidrag m.v. til kapitalpensionsordninger og bidrag til supplerende engangsydelser ikke kan overstige det beløb, som ejerens personlige indkomst for det pågældende indkomstår udgør uden fradrag for bidragene.

Ændringsforslagets nr. 01 og 02 om ændring af pensionsbeskatningslovens § 21, 1. pkt., og § 21 A, stk. 1-3, er en opfølgning af forslaget om ændring af § 18, stk. 2, 3. pkt.

Den gældende affattelse af pensionsbeskatningslovens § 21 fastsætter, at er der for et indkomstår af en arbejdstagers arbejdsgiver indbetalt større beløb end fastsat i § 16 til arbejdstagerens kapitalforsikring i pensionsøjemed og opsparring i pensionsøjemed, skal det overskydende beløb medregnes ved opgørelsen af arbejdstagerens skattepligtige indkomst for det pågældende indkomstår som personlig indkomst. Er arbejdstagerens personlige indkomst efter en eventuel forhøjelse efter 1. pkt. negativ, skal en til det negative beløb svarende del af indbetalingerne ligeledes medregnes ved indkomstopgørelsen.

Bestemmelsen indebærer, at arbejdstageren beskattes af lønindkomst, der er medgået til indbetalinger til kapitalforsikring i pensionsøjemed og opsparring i pensionsøjemed, som der ikke er fradragsret for efter bestemmelsen i § 18, stk. 2.

Den gældende affattelse af § 21 A, stk. 1, fastsætter, at er der i et indkomstår af ejeren foretaget indbetaling til kapitalforsikring og opsparring i pensionsøjemed inden for den i § 16, stk. 1, nævnte beløbsgrænse og indbetalingen overstiger ejerens personlige indkomst for det pågældende indkomstår, jf. § 18, stk. 2, 3. pkt., betragtes det ikke som en afgiftspligtig udbetaling, hvis det overskydende beløb tilbagebetales. Det samme gælder, hvis indbetalinger, som skal medregnes ved en arbejdstagers indkomstopgørelse efter § 21, 2. pkt., med arbejdsgiverens samtykke udbetales til arbejdstageren. Er der foretaget indbetaling til flere ordninger, kan der fra den enkelte ordning dog højst tilbagebetales eller udbetales et beløb svarende til indbetalingen i det pågældende indkomstår til ordningen.

Det vil sige, at hvis der ikke er fradragsret for bidrag m.v. til kapitalpension, fordi fradraget for bidraget medfører, at den personlige indkomst bliver negativ, kan det overskydende beløb udbetales/ tilbagebetales uden afgift.

Ændringsforslaget indebærer, at den del af det årlige bidrag til en pensionskasse, der er anvendt til finansiering af supplerende engangsydelser, jf. § 29 A, også bliver omfattet af bestemmelserne i pensionsbeskatningslovens §§ 21 og 21 A. Herved kommer §§ 21 og 21 A til at omfatte alle beløb, der er omfattet af beløbsgrænsen i § 16. For så vidt angår § 21, betyder det en forøgelse af det skattepligtige beløb, og for så vidt angår § 21 A, betyder det en udvidelse af muligheden for tilbagebetaling uden afgiftspligt.

Til nr. 15

Det foreslås, at de i ændringsforslag nr. 12 foreslåede ændringer af pensionsbeskatningslovens § 21, 1. pkt., og § 21 A, stk. 1-3, ligesom den i lovforslagets § 2, nr. 14, foreslåede ændring af pensionsbeskatningslovens § 18, stk. 2, 3. pkt., skal have virkning fra og med indkomståret 1999.

Per Kaalund (S) Jens Peter Vernerisen (S) nfm. Erik Mortensen (S) Anna-Marie Hansen (S)

Hugo Sørensen (S) Aage Frandsen (SF) Sonja Albrink (CD) Morten Helveg Petersen (RV)

Frank Aaen (EL) Peter Brixtofte (V) fmd. Mariann Fischer Boel (V) Svend Aage Jensby (V)

Flemming Kofod-Svendsen (KRF) Flemming Hansen (KF) Brian Mikkelsen (KF) Klaus Kjær (DF)

Kim Behnke (FP)